

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 495/2011-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. januára 2012 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti P. M., R., zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. Š. B., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 31 C/214/08 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo P. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 31 C/214/08 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 31 C/214/08 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných priet'ahov.

3. P. M. **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Žilina **p o v i n n ý** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Žilina je **p o v i n n ý** uhradiť P. M. trovy konania v sume 261,82 € (slovom dvestošesťdesiatjeden eur a osemdesiatdva centov) na účet advokáta JUDr. Mgr. Š. B., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 495/2011 z 2. novembra 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť P. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 31 C/214/08.

Na základe výzvy sa k veci vyjadril okresný súd podaním sp. zn. 1 SprS 453/2011 z 1. decembra 2011, súčasťou ktorého je vyjadrenie zákonného sudcu k veci. V ňom sa okrem iného uvádza: *«V úvode svojho vyjadrenia poukazujem na svoje doterajšie vyjadrenia k sťažnostiam navrhovateľa na priet'ahy v konaní, ktoré sa nachádzajú v spisoch Okresného súdu Žilina spis. zn. 1 Sprs 391/2010, 1 Sprs 227/2011 a 1 Sprs 339/2011. Týchto vyjadrení sa v plnom rozsahu pridriavam...»*

Za sudcu s pridelením na Okresný súd Žilina som bol prezidentom menovaný dňa 17. 01. 2007.

S odkazom na vyššie uvedené sa tak budem v ďalšom vyjadrovať len k obdobiu po 24. 08. 2011.

Dňa 08. 09. 2011 bolo uznesením Okresného súdu Žilina rozhodnuté o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podaného navrhovateľmi dňa 10. 08. 2011.

Keďže bolo podané navrhovateľmi aj proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, spis bol opätovne dňa 03. 11. 2011 predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o podanom odvolaní. Súčasne bol však vo veci nariadený termín pojednávania na 17. 01. 2012.

V ďalšom by som sa chcel vyjadriť k tvrdeniu sťažovateľa, že pojednávanie dňa 18. 01. 2011 bolo odročené z dôvodu neprítomnosti odporcov, čím mal súd opätovne spôsobiť prieťahy v konaní. Toto tvrdenie sťažovateľa je nepravdivé a hrubo účelovo zavádzajúce. Zo zápisnice z uvedeného pojednávania vyplýva, že na pojednávaní bolo vyhlásené uznesenie, že súd bude pojednávať s odkazom na ust. § 101 ods. 2 O. s. p. aj za neúčasti neprítomných účastníkov konania. Pojednávanie však bolo odročené z dôvodu, že na začiatku tohto pojednávania právny zástupca navrhovateľov súdu predložil písomné návrhy, a to jednak na pripustenie vstupu L. D. do konania ako ďalšieho účastníka na strane odporcov (ako odporcu VII), a to s poukazom na to, že dňa 25. 03. 2009 došlo k prevodu vlastníckeho práva k jednej z nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu, práve na L. D. a jednak na rozhodnutie súdu o pripustení zmeny návrhu. Keďže samozrejme L. D. na pojednávaní prítomná nebola (nebol na to žiadny dôvod), z dôvodu návrhu na jej vstup do konania, nemohla byť vec na pojednávaní vecne prejednaná. Treba poukázať na to, že právna skutočnosť, ktorá bola dôvodom procesných návrhov navrhovateľov sa stala dňa 25. 03. 2009, teda takmer dva roky pred dotknutým pojednávaním. Je teda zjavné, že práve vinou navrhovateľov pojednávanie dňa 18. 01. 2011 muselo byť odročené z dôvodu rozhodnutia o predmetných procesných návrhoch (teda došlo k jeho zmareniu).

Za posledný rok tak bolo vo veci rozhodované: o návrhu navrhovateľov na vstup ďalšieho účastníka do konania na strane odporcov, o návrhu navrhovateľa na pripustenie zmeny návrhu, o troch návrhoch navrhovateľov na nariadenie predbežného opatrenia a o návrhu odporcov na zrušenie predbežného opatrenia nariadeného ešte uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 8 Co/80/2009-57 zo dňa 20. 03. 2009. Spis sa tak neustále

pohyboval medzi Okresným súdom Žilina a Krajským súdom v Žiline v dôsledku podaných odvolaní proti rozhodnutiu Okresného súdu Žilina. O väčšine odvolaní už Krajský súd v Žiline rozhodol, pričom rozhodnutie prvostupňového súdu vždy potvrdil, resp. odvolanie odmietol...».

Rovnaké skutočnosti, ako uviedol okresný súd (zákonný sudca) vo svojom vyjadrení, čo sa týka chronológie procesných úkonov v roku 2011, zistil aj ústavný súd z obsahu sťažnosti, vyjadrení účastníkov konania a obsahu súdneho spisu, ktorý mu bol predložený na previerku 21. decembra 2011.

Navyše zistil, že sťažovateľ ako žalobca v prvom rade sa domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na základe osvedčenia o dedičstve zo 4. októbra 2005 po svojej matke. Súčasťou bol návrh na vydanie predbežného opatrenia z dôvodu, že na sporných nehnuteľnostiach odporcovia bez stavebného povolenia a bez jeho súhlasu zbúrali časť strechy.

Uznesením z 12. novembra 2008 okresný súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Dňa 3. decembra 2008 bolo podané odvolanie proti rozhodnutiu okresného súdu právnym zástupcom sťažovateľa.

Odporkyňa v 6. rade 12. decembra 2008 oznámila, že nemá do dnešného dňa žalobu a ani návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 8. januára 2009 bol spis zaslaný Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“), ktorý ho 5. marca 2009 vrátil bez meritórneho rozhodnutia, pretože napadnuté uznesenie o predbežnom opatrení nebolo doručené odporcom (zlé rozhodnutie krajského súdu, pozn.).

Dňa 3. marca a 17. marca 2009 právny zástupca odporkyne v 6. rade žiadal súd o opätovné zaslanie rozhodnutí a 12. marca 2009 opätovne spis predložil odvolaciemu súdu

s tým, že nie je povinný od novely Občianskeho súdneho poriadku z 15. októbra 2008 doručovať návrh predbežného opatrenia, ak návrhu nebolo vyhovené.

Uznesením z 20. marca 2009 sp. zn. 8 Co/80/2009 krajský súd zmenil rozhodnutie okresného súdu a zakázal odporcom zbúrať, predať, prenajať, zaťažovať vecnými bremenami, záložnými právami, darovať „humno a pivnicu“ do právoplatného skončenia veci. Dňa 2. júla 2009 sa k žalobe vyjadril právny zástupca odporcov.

Dňa 19. novembra 2010 okresný súd určil termín pojednávania na 10. január 2011 a 14. januára 2011 podal právny zástupca sťažovateľa návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania a úpravu petitu (medzitým došlo k darovaniu časti nehnuteľnosti odporkyňou v 6. rade dcére).

Dňa 18. januára 2011 sa konalo relevantné pojednávanie, ktoré bolo po vypočutí právnych zástupcov a účastníkov odročené na neurčito pre účely rozhodnutia o procesných návrhoch navrhovateľov, ako aj pre účely doplnenia dokazovania, a to pripojením spisu dedičského konania po V. M. a vyžiadania správy z katastra nehnuteľností.

Dňa 5. marca 2011 právny zástupca odporcov podal okresnému súdu návrh na zrušenie predbežného opatrenia krajského súdu vo vzťahu k rodinnému domu, ktorý je neobývaný a v deštrukčnom stave, a 28. marca 2011 právny zástupca sťažovateľa podal návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Uznesením z 5. apríla 2011 okresný súd pripustil zmenu návrhu (a pripustil do konania ďalšieho účastníka. Proti tomuto podal právny zástupca odporkyne v 7. rade odvolanie.

Uznesením z 3. mája 2011 okresný súd návrh odporcov na zrušenie predbežného opatrenia zamietol a 18. mája 2011 bol spis predložený odvolaciemu súdu.

Dňa 26. mája 2011 právny zástupca navrhovateľov podal návrh na vydanie predbežného opatrenia proti odporkyni v 7. rade, o ktorom rozhodol okresný súd uznesením zo 7. júna 2011 tak, že jej zakázal zbúrať „humno“, ale súčasne zamietol ich návrh vo vzťahu k „rodinnému domu“. Proti uzneseniu podali účastníci odvolanie 21., resp. 23. a 27. júna 2011 a spis bol odvolaciemu súdu predložený 9. augusta 2011.

Okresný súd uznesením z 30. júna 2011 konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v časti zastavil a v časti ich návrh zamietol, účastníkov vyzval na zaplatenie súdneho poplatku a 10. augusta 2011 opätovne právny zástupca sťažovateľa podal návrh na predbežné opatrenie. Uznesením z 8. septembra 2011 bol jeho návrh zamietnutý. Dňa 29. septembra 2011 bolo podané odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd tak, že ho zamietol.

K stanovisku okresného súdu zaslal vyjadrenie právny zástupca sťažovateľa, v ktorom uvádza:

«Okresný súd Žilina sa vo svojom stanovisku odvoláva na svoje doterajšie vyjadrenia k sťažnostiam P. M., ktoré sa nachádzajú v spisoch Okresného súdu Žilina spis. zn. 1 Sprs 391/2010, 1 Sprs 227/2011 a 1 Sprs 339/2011.

Zdôrazňujem, že JUDr. R. B. vo svojej odpovedi zo dňa 23. 11. 2010, ako podpredseda Okresného súdu Žilina moju sťažnosť, ktorá je vedená na Okresnom súde Žilina pod spis. zn. 1 Sprs 391/2010 vyhodnotil ako čiastočne dôvodnú.

Taktiež už vo svojej sťažnosti, adresovanej Ústavnému súdu Slovenskej republiky, ktorá je vedená pod sp. zn. III. ÚS 495/2011, som riadne poukázal na nesprávne odôvodnenie v konaní 1 Sprs 227/2011.

Ak zákonný sudca Okresného súdu Žilina Mgr. A. K. zdôrazňuje, že za sudcu s pridelením na Okresný súd Žilina bol prezidentom menovaný dňa 17. 1. 2007, tak my zdôrazňujeme, že žalobu: „Žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti“, sme osobne doručili na Okresný súd Žilina dňa 17. 10. 2008, t. j. dávno po tom čo bol vymenovaný za sudcu.

Dňa 10. 8. 2011 som osobne doručil na Okresný súd Žilina: „Návrh na vydanie predbežného opatrenia podľa ust. § 76 ods. 1. O. s. p.“ „..., ktorým som žiadal o okamžitú dočasnú úpravu pomerov, pretože existuje nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy a

to úplnému poškodeniu podzemnej pivnice nakoľko sa blíži zimné obdobie, kde voda, sneh a mráz svojim pôsobením túto pivnicu určite poškodia. Ako jednoznačné dôkazy poškodzovania pivnice som uviedol samotné fotografie a ďalej som jednoznačne preukázal vydanými uzneseniami OO PZ v K., ktorých kópie sú v samotnom spise 31 C/214/2008, že je potrebné aby Okresný súd Žilina vydal mnou požadované predbežné opatrenie, pretože odporcovia mi bránia v nadkrytí podzemnej pivnice. Taktiež som poukázal na to, že zakrytie nebude stavbou spojenou so zemou pevným základom, že ho vybudujem a takisto rozoberiem po rozhodnutí súdu vo veci samej na vlastné náklady. Stavebný úrad by mi v žiadnom prípade nevydal či už iba ohlásenie stavby alebo stavebné povolenie, nakoľko nie som vedený na príslušnom liste vlastníctva č..., k. ú. R., pretože vlastnícka je vedená L. D. Takže preto som sa obrátil na príslušný Okresný súd Žilina s návrhom dočasnej ochrany podzemnej pivnice jej jednoduchým nadkrytím.

Okresný súd Žilina Uznesením 31 C/214/2008 zo dňa 8. 9. 2011 zamietol môj návrh na vydanie uvedeného predbežného opatrenia ... Dňa 29. 9. 2011 som doručil Okresnému súdu Žilina podanie; „Odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Žilina zo dňa 8. 9. 2011 sp. zn. 31 C 214/2008..., v ktorom konštatujem na 3. strane „že v tomto konaní robí okresný súd prietahy a tým porušuje naše Ústavné, Základné ľudské práva a O. s. p...“ Sudca Okresného súdu Žilina Mgr. A. K. v uznesení 31 C/214/2008 - 276 zo dňa 8. 9. 2011, konkrétne vo svojom odôvodnení na 5. strane zavádza a klame, keď tvrdí, že tento stav trvá cca už tri roky a navrhovatelia nijako neosvedčili, že by došlo k akémukoľvek poškodeniu pivnice, pretože som jednoznačne poukázal doručením dňa 29. 9. 2010 vo veci: „Opakovaná urgencia súdneho konania - Žaloba na určenie vlastníckeho práva – 31 C/214/2008 zo dňa 28. 9. 2010... a následne aj 8. 11. 2010 som doručil podanie: „Sťažnosť Predsedovi Okresnému súdu v Žiline..., kde som jednoznačne upozornil na to, že dňa 25. 9. 2010 bola táto podzemná pivnica odkrytá odporcami (to znamená, že do 25. 9. 2010 bola zakrytá a riadne ochránená pred poškodením poveternostnými vplyvmi) a toto moje tvrdenie som dokázal v priložených kópiách uznesení OO PZ v K., najmä ČVS: ORP-1506/KM-CA-2010, zo dňa 14. 10. 2010 (taktiež tento dôkaz som uviedol aj v samotnom odvolaní - príloha č. 3). Pričom v samotnom návrhu na vydanie predbežného opatrenia -príloha č. 2 som taktiež ako dôkaz úmyselného poškodzovania tejto pivnice doložil kópiu Uznesenia č. ČVS:ORP- 545/KM-CA-2011 zo dňa 6. 5. 2011.

Ďalším dôkazom na prieťahy v tomto konaní je aj opätovne odoslanie predmetného spisu 31 C/214/2008 z Okresného súdu Žilina Krajskému súdu Žilina na rozhodnutie o podanom odvolaní... až 3. 11. 2011, pričom toto odvolanie som doručil na Okresný súd Žilina už dňa 29. 9. 2011. To znamená, že okresný súd ho viac ako po mesiaci zaslal na Krajský súd v Žiline, čo považujem za prieťahy v konaní.

Nie je pravda, to čo tvrdí zákonný sudca Mgr. A. K., že práve našou vinou došlo k zmareniu pojednávania, ktoré sa konalo dňa 18. 1. 2011, pretože na pojednávanie prišla iba jedna odporkyňa A. S. a ta na pojednávaní uviedla aké obštrukcie robili pred pojednávaním odporcovia, predovšetkým L. D. a to je uvedené v zápisnici o pojednávaní zo dňa 18. 01. 2011. Zdôrazňujem, že pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 18. 03. 2011 bolo zatiaľ iba prvým pojednávaním od podania žaloby, teda od 17. 10. 2008, t. j. po viac ako dvoch rokoch.

Poznamenávam, že v žiadnom prípade navrhovateľ nerozhoduje o termínoch pojednávanií žalôb.

Ak Okresný súd Žilina poukazuje koľkokrát bolo v tejto veci rozhodované za posledný rok, tak ja poukazujem na to, že to boli iba procesné rozhodnutia o predbežných opatreniach, ktoré pokiaľ by súd vo veci samej konal neboli by potrebné. Aj naďalej trvám na tom, čo som uviedol vo svojej samotnej sťažnosti na Ústavný súd SR sp. zn. III. ÚS 495/2011, zo dňa 17. 10. 2011, že Okresný súd Žilina v konaní 31 C/214/2008 porušuje moje základné práva v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy... a základného práva vyplývajúceho z Európskeho dohovoru... v zmysle čl. 6 ods. 1.

Postup a nečinnosť okresného súdu smeruje k tomu, aby konanie vo veci samej bolo neustále odkladané a tým nezakrytá pivnica pod vplyvom poveternostných vplyvov spadla a tým by odpadol dôvod konania.»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, a tiež práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Ústavný súd pripomína, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je príkazom pre všetky štátne orgány na také konanie, ktoré vytvára právnu istotu pre subjekty práva. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zákonodarca zabezpečuje prostredníctvom procesnoprávných inštitútov, ktoré sú štátne orgány vrátane všeobecných súdov povinné efektívne a vecne správne využívať. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) obsahuje viaceré účinné prostriedky zabezpečujúce plynulosť a optimálnu dĺžku súdneho konania, ktorej výsledkom je právoplatné rozhodnutie a stav právnej istoty.

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd prihliada v rámci prvého kritéria aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (obdobne IV. ÚS 117/04 a III. ÚS 142/08).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 31 C/214/08 došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00, I. ÚS 20/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu veci.

Ústavný súd pri vyhodnotení doterajšieho konania okresného súdu vo veci sp. zn. 31 C/214/08 podľa troch označených základných kritérií dospel k týmto záverom:

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, konanie vedené okresným súdom (o určenie vlastníckeho práva) tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov. Nárok sťažovateľa vychádzal z osvedčenia o dedičstve po svojej matke, ktorého vlastníctvo k jeho podielom k nehnuteľnostiam odporcovia počas konania spochybňujú. Ústavný súd zo spisu tiež nezistil, že by išlo o skutkovo a právne zložitú vec. Ani okresný súd napokon nepoukázal vo svojom vyjadrení, že išlo o zložitý spor.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil takú závažnú skutočnosť, ktorá by mohla byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu. Sťažovateľ bol počas konania aktívny a súčinnosťný, podal viackrát aj sťažnosť na zbytočné priet'ahy a výraznou mierou neprispel k predĺženiu tohto konania, hoci je pravdou, že najmä v roku 2011 podával návrhy na nariadenie predbežných opatrení, o ktorých musel rozhodovať okresný súd, podával odvolania proti rozhodnutiam okresného súdu a podobne.

Ústavný súd pri hodnotení postupu sťažovateľa bral do úvahy to, že ako účastník konania má nesporne právo na procesné úkony, ktoré urobil. Ak v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04). Ústavný súd opierajúc sa o svoju judikatúru však k tomu poznamenáva, že procesné návrhy, ktoré sú procesným právom účastníka konania, však nemôžu byť dôvodom na nekonanie v merite veci (podobne napr. IV. ÚS 111/03, II. ÚS 52/06).

3. Pokiaľ ide o hodnotenie postupu okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu od podania návrhu nesvedčí o tom, že by svoju činnosť organizoval v súlade s povinnosťou uloženou mu v § 100 ods. 1 OSP, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri hodnotení tohto kritéria ústavný súd z predloženého spisu zistil, že okresný súd počas trojročného obdobia (až na jednoduché procesné úkony) bol vo veci samej takmer úplne nečinný a nedokázal organizovať svoj procesný postup tak, aby čo najskôr odstránil

stav právnej neistoty účastníkov konania. Nečinnosť okresného súdu v trvaní 20 mesiacov bola zistená od apríla 2009, keď bol spis vrátený z krajského súdu, až do 18. januára 2011, keď sa konalo prvé pojednávanie, a hoci v priebehu roka 2011 okresný súd rozhodoval o procesných návrhoch účastníkov (na vydanie predbežných opatrení a na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania), do dnešného dňa právoplatne nerozhodol.

Aj okresný súd priznal vo svojom vyjadrení k sťažnosti sťažovateľa zbytočné prietahy v tomto konaní, preto ústavný súd pri hodnotení postupu okresného súdu s prihliadnutím na doterajšiu dobu konania a na zistenú nečinnosť dospel k záveru, že postupom okresného súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva a slobody porušil, vo veci konal [podobne aj § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Ústavný súd preto okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 31 C/214/08 konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku nálezu), pretože stav právnej neistoty sťažovateľa trvá dosiaľ.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo

alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 7 000 € z dôvodov uvedených v sťažnosti.

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia.

Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu, a tiež z predmetu sporu, čo je v hre, resp. v stávke - „at stake“ pre sťažovateľa (nehnutelnosti, ktoré sú predmetom sporu, sú v súčasnosti v schátralom stave a ide o malé podiely, o čom sa ústavný súd presvedčil z listinných dôkazov založených v spise okresného súdu), [m. m. I. ÚS 70/98, a tam citovaná judikatúra, napr. rozsudok ESĽP z 31. marca 1987, X. v. France, rozsudok ESĽP z 20. marca 1989, Bock v. Germany, rozsudok ESĽP z 31. marca 1992, X. v. France, rozsudok ESĽP z 26. apríla 1994, Vallée v. France, rozsudok ESĽP z 8. februára 1996, A. and others v. Denmark a i. a podobne alebo III. ÚS 76/06].

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu, povahu veci, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, považoval ústavný súd priznanie sumy 1 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Právny zástupca sťažovateľa trovy konania vyčíslil sumou 482,47 €, ktorá pozostávala z troch úkonov právnej služby a režijných paušálov, každý po 130,91 € (prevzatie a príprava zastúpenia, napísanie sťažnosti a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu), a tiež zo sumy 89,74 € za ďalšiu poradu s klientom.

Ústavný súd podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 261,82 €, a to za dva úkony právnej služby – príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti (vykonané v roku 2011) v hodnote po 123,50 € a dva režijné paušály v hodnote po 7,41 €.

Nárok na úhradu úkonu právnej služby spočívajúceho v ďalšej porade s klientom, ktorú právny zástupca vykonal „15. decembra 2010“ (správne má byť uvedený rok 2011), ústavný súd nepriznal. Podľa názoru ústavného súdu mohol právny zástupca už na prvej porade s klientom (ktorá je súčasťou prevzatia a prípravy právneho zastúpenia a za ktorú bola právnenému zástupcovi odmena priznaná) zistiť právne relevantné skutočnosti potrebné na napísanie stanoviska k vyjadreniu okresného súdu (obdobne napr. IV. ÚS 124/04).

Takisto nepriznal ani odmenu a náhradu paušálnych výdavkov za napísanie stanoviska k vyjadreniu okresného súdu zo 16. decembra 2011 v sume 130,91 €, pretože jeho vyjadrenie nijakým relevantným spôsobom už neprispelo k ďalšiemu objasneniu veci.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2012

